

Malezya'da okula giden ergenler arasında tıbbi olmayan madde kullanımı ve bağımlılık göstergelerinin yaygınlığı

Giriş

Ergenlik dönemi, bireylerin ani fizyolojik ve davranışsal değişimler yaşadığı, riskli davranışlara ve madde kullanımına açık hale geldiği hassas bir geçiş evresidir. Madde kullanımı, dünya genelinde gençlerin fiziksel ve psikososyal sağlığını tehdit eden, akran etkisi ve merak gibi faktörlerle tetiklenen ciddi bir halk sağlığı sorunudur. Literatürde, madde kullanımına erken yaşta başlamanın bağımlılık geliştirme riskini önemli ölçüde artırdığı ve bu eğilimin özellikle ergenlik döneminde yoğunlaştığı gösterilmektedir. Malezya'da önceki çalışmaların genellikle genel epidemiyolojik verilere odaklanması ve riskli bölgelerdeki okula giden ergenlere yönelik güncel veri eksikliği, literatürde önemli bir boşluk yaratmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Malezya'da uyuşturucu açısından sıcak nokta olarak belirlenen bölgelerde okula giden ergenler arasında madde ve uyuşturucu kullanımının yaygınlığını değerlendirmektir.

Araştırma Tasarımı ve Yöntemler

Araştırma, kesitsel ve nicel bir tasarımla yürütülmüştür. Çalışmanın katılımcılarını, Malezya genelinde belirlenen uyuşturucu sıcak noktalarındaki okullarda eğitim gören ve yaşları 13 ile 19 arasında değişen toplam 3.382 ergen oluşturmaktadır. Veriler, Aralık 2021 ile Aralık 2022 tarihleri arasında, çok aşamalı tabakalı küme örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen okullarda yüz yüze görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak sosyodemografik bilgi formu ve katılımcıların madde kullanım sıklığı ile risk düzeylerini belirlemek amacıyla Alkol, Sigara ve Madde Tutulum Tarama Testi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde, katılımcıların sosyodemografik özellikleri ile madde kullanım yaygınlık oranlarını belirlemek amacıyla betimsel istatistiksel analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Bulgular

Araştırma bulguları, ergenler arasında tütün ve alkol dışındaki uyuşturucu madde kullanım yaygınlığının dikkate değer düzeyde olduğunu göstermiştir. Katılımcıların yaşam boyu uyuşturucu kullanım oranı, aktif uyuşturucu kullanım oranından daha yüksek bulunmuştur. Tekli madde kullanımı, çoklu madde kullanımına kıyasla daha yaygın bir örüntü sergilemiştir. En sık kullanılan uyuşturucu maddelerin sırasıyla kratom, halüsinojenler ve esrar olduğu belirlenmiştir. Sosyodemografik faktörler incelendiğinde, erkek ergenlerin hem aktif hem de yaşam boyu uyuşturucu kullanım oranlarının kız ergenlere göre belirgin şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yaş grupları açısından, uyuşturucu kullanım yaygınlığının orta ergenlik döneminde zirveye ulaştığı ve özellikle 16 yaşındaki gençlerde en yüksek seviyede olduğu görülmüştür. Sosyoekonomik düzey bağlamında, düşük gelirli ailelerden gelen ergenlerde uyuşturucu kullanımının daha yaygın olduğu bulunmuştur. Son olarak, uyuşturucu maddelerin temel temin kaynağı ve kullanımındaki en büyük etken akran çevresi olarak belirlenmiştir.

Sonuç

Bu çalışma, Malezya'da uyuşturucu sıcak noktalarında yaşayan okula giden ergenler arasında özellikle kratom ve halüsinojen gibi maddelerin kullanım yaygınlığının endişe verici düzeyde yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Sıcak noktalarındaki çevresel koşullar, uyuşturucu maddelere kolay erişilebilirlik ve akran baskısı, ergenlerin uyuşturucu kullanımına yönelmesindeki temel mekanizmalar olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, küresel pandemi dönemindeki rutin kesintilerin ve psikolojik stresin de bu eğilimi pekiştirdiği düşünülmektedir. Bu doğrultuda, uyuşturucu sıcak noktalarında yerel toplulukların sürece dahil edilmesi, kratom gibi yerel bitkisel maddelerin satışı ve üretimine yönelik yasal denetimlerin sıklaştırılması ve okul tabanlı önleme programlarının yaygınlaştırılması önerilmektedir. Özellikle sosyoekonomik açıdan dezavantajlı ailelere yönelik destekleyici politikaların geliştirilmesi kritik önem taşımaktadır. Sonuç olarak bu araştırma, karar vericilerin uyuşturucuyla mücadelede bölgeye özgü ve etkili müdahale stratejileri geliştirmelerine katkı sağlayacak temel epidemiyolojik verileri sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: yaygınlık, madde ve uyuşturucu kullanımı, okula giden ergen, uyuşturucu sıcak noktası